

der ikke kan føre og ikke vil føre Landene ud i en saadan Nød og Elendighed, som Tilfældet er nu.

Danmark hører vel til de Lande, der har klaret sig bedst, og senest har vi for Alvor faaet Varehøden at føle. Vi har i de 3 Aar, der er gaaet, siden Krigen begyndte, klaret os i hvert Fald taaleligt, men i de sidste Maaned er Forholdene ændrede i betydelig Grad, og vi maa stille os klart, at Tilstanden maa blive værre og værre fra Maaned til Maaned, saa længe Krigen varer ved. Fra fuld Optagethed i saa godt som alle vore Virksomheder staar vi nu overfor en meget betydelig Arbejdsløshed; en Arbejdsløshed, der kan blive saa stor, at vi ikke har haft Magten til den nogen Sinde her i Danmark. Vi havde i de to første Krigsaar en taalelig god Høst her i Danmark, men i 1917 havde vi en usædvanlig ringe Høst, vel den ringeste, Danmark har haft i mange Aar. Vort Fiskeri gav i Fjor et større Udbytte end nogen Sinde tidligere; i Aar ligger vort Fiskeri praktisk talt stille, og der øjnes ikke Udsigt til, at det igen kan komme i normal Gænge, og det er allerede kommet dertil, at Fiskernes Repræsentanter har henvendt sig i den overordentlige Kommission for om muligt at faa Hjælp af Arbejdsløsheds-kasserne paa samme Maade som de almindelige Lønarbejdere.

Jeg tilsigter ikke med de Bemærkninger, jeg her gør, paa nogen Maade at fremstille vore Forhold som fortvivlede. Ganske sikkert er det saaledes, at Danmark trods Vanskelighederne, vi har at kæmpe med, er bedre stillet end de fleste andre Lande i Europa, men det er paa den anden Side min Overbevisning, at det er nyttigt, og at det er vor Pligt at give det danske Folk, saa vidt man er i Stand til at gøre det, fuld Besked om, hvorledes Forholdene egentlig er, thi først da vil Befolkningen med Ro kunne se Fremtiden i Møde og finde sig i de Tilstande, som nu en Gang er uundgaaelige. Jeg vil ikke paa nogen Maade have mine Udtalelser opfattet saaledes, at Danmark i Henseende til Ernærings- eller Erhvervsforholdene staar overfor en Katastrofe, men paa den anden Side maa man stille sig det klart, at vi gaar en overmaade trist Tid i Møde fra nu af, indtil Krigen er hørt op, og maaske ikke saa kort Tid derefter. Vore Forhold paavirkes direkte af de Forhold, der hersker i andre Lande, og naar det er kommet dertil, at vi her i Danmark virkelig har Ernæringsvanskeligheder at kæmpe

med, kan man sige sig selv, at det er ildfat mange andre Steder.

Adskillige Mennesker, vel de fleste her i Landet, vil have Vanskelighed ved at forstaa, at vi ikke har tilstrækkeligt af Levnedsmidler, mange vil formentlig have den Opfattelse af Forholdene, at hvis der bliver disponeret anderledes, end der nu disponeres, vil den forhaandenværende Mangel af Smør, Flæsk, Fedt og Margarine være af forbigaaende Karakter, men det beror paa en fuldkommen Misforstaaelse. Den Magt er endnu ikke skabt, der er i Stand til at forandre Forholdene, som de nu en Gang er. Det vil ikke blive bedre, men tværtimod værre for os at tilfredsstille Befolkningens Krav paa de Fedevarer, som er nødvendige for den menneskelige Ernæring. Overfor denne Mangel vil det ikke paa nogen Maade hjælpe at demonstrere. Det uafvendelige er her over os, og det, vi har at gøre, er at sørge for, at de forhaandenværende Mængder fordeles til Befolkningen saaledes, at hver faar den Part, der kan tilkomme ham. Fordelingsspørgsmaalet og Prisspørgsmaalet spiller her den største Rolle. Naar hver faar sit Maal og ingen forfordes, har ingen noget at klage over, men hvis man i vide Kredse faar den Opfattelse, at Fordelingen ikke er i Orden, at nogle faar mere, end der kan tilkomme dem, og andre som Følge deraf faar for lidt, breder Uroen sig.

Med stor Beklagelse har jeg set, at Afdelinger af vore Soldater for nogle Dage siden har kunnet faa den Opfattelse, at hvad der var tildelt dem, ikke svarede til, hvad der tilkom dem. Jeg har ikke yderligere Kendskab til det paagældende Forhold, jeg ved ikke, om de Soldater, der er Tale om, havde Grund til Klage eller ikke, men hvis de havde Grund til Klage, bør de, der bærer Ansvar for, at Soldaterne ikke har faaet, hvad der tilkom dem, drages til Ansvar. I en Tid som denne bør Myndighederne sørge for, at ingen med Rette kan klage over at blive forfordelt. Selvfølgelig kan en Demonstration som den, der fandt Sted blandt Soldaterne, ogsaa tænkes i Fredstid, men jeg vil dog anføre den som Vidnesbyrd om, hvor vanskeligt det er at stille en Befolkning tilfreds, der føler sig forurettet, naar Talen er om at faa det nødvendige til Livets Ophold.

Om nogle Uger vil det være uomgængelig nødvendigt at sætte hele det danske Folk paa indskrænket Kost, hvad Fedtstof-